

prima instanță: A. Malîi

dosarul nr. 2r-559/13

instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, A. Gavrilița

DECIZIE

28 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Mînzatu Roman reprezentat de către Ivan Roșca,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Roman Mînzatu împotriva Patrișiei Onea, intervenient accesoriu Roman Ghețiu cu privire la încasarea împrumutului, dobînzii de întîrziere, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și la cererea de chemare în judecată a Patrișiei Onea împotriva lui Radu Ghețiu, intervenient accesoriu Roman Mînzatu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Roman Mînzatu ca fiind depusă tardiv,

constată:

La 18 februarie 2011, Mînzatu Roman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Patrișiei Onea, intervenient accesoriu Roman Ghețiu cu privire la încasarea împrumutului, dobînzii de întîrziere, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la mijlocul lunii iunie anul 2008 pîrîta Patrișia Onea a intervenit la el cu propunerea, ca banii ce i-a cîștigat tînăra sa familie la nunta din 06 iunie 2008, să-i împrumute ei pe un termen de un an de zile, cu condiții avantajoase pentru el.

La data de 01 iulie 2008 i-a împrumutat Patrișiei Onea 15 000 euro și 100 000 lei pe un termen de un an de zile, cu condiția de a-i plăti lunar a cîte 4 și respectiv 5 procente din sumele sus indicate împrumutate, la data de 10 a fiecărei luni.

În aceeași zi, Onea Patrișia a perfectat și i-a eliberat în original o recipisă, în care au fost specificate condițiile împrumutului.

Afirmă că aceste mijloace bănești îi aparțin lui și familiei sale, care au fost cîștigate la nunta lor din 06 iunie 2008.

Susține că pe parcursul anului 2008 pîrîta nu i-a achitat dobînda sub formă de procente, conform contractului de împrumut, pentru luna august, motivînd că este prima lună care va fi achitată la sfîrșit.

Ulterior, pîrîta i-a achitat cîte 600 euro la 10 septembrie, 10 octombrie, 10 noiembrie anul 2008, în total pe 3 luni i-a achitat dobîndă în sumă de 1800 euro, însă începînd cu data de 10.12.2008 nu a mai achitat dobînzile, motivînd că e ultima lună din an și la 10 ianuarie 2009 se va achita pe 2 luni.

Invocă că nici la 10 ianuarie 2009 nu a achitat nimic, motivînd că e începutul anului și sînt sărbători, nu lucrează nimeni și la 10 februarie 2009 se va achita pe 3 luni, însă nici ulterior și nici pînă în prezent nu a achitat dobînzile stabilite prin contractul de împrumut.

Menționează că pentru suma împrumutată în lei, pîrîta a achitat dobînzile pentru perioada din septembrie pînă în noiembrie 2008, cîte 5000 lei lunar, în total 15 000 lei.

Argumentele nerespectării cerințelor contractului de achitare a dobînzii lunare ale pîrîtei au fost că afacerea lui Ghețiu Radu în care dînsa a introdus banii s-a stopat și că nu are dividendele planificate, de aceea nu poate să restituie dobînzile pe contractul de împrumut.

Insistă că în prezent el și familia sa au nevoie de aceste mijloace bănești, fapt care și a generat adresarea în instanță pentru încasarea sumei. Mai mult că pentru el sumele împrumutate sînt impunătoare, iar neîntoarcerea lor îl pune pe el și familia sa într-o situație financiară și morală complicată.

Susține că la 30 septembrie 2008 a fost nevoit să se elibereze de la serviciu din cauza agravării stării sănătății, în perioada octombrie 2008-martie 2009 a urmat un curs de tratament costisitor, care nu s-a soldat cu succes și la 31 martie 2009 a avut o intervenție chirurgicală la coloana vertebrală, pentru ce în perioada aceasta a fost impus să împrumute sume enorme de bani.

Totodată pe lîngă pagubele materiale, lui i-au fost pricinuite și pagube morale, care constau din rețineri permanente, certuri din aceste motive cu familia sa și părinții, inclusiv și cu rudele apropiate care cunosc starea de fapt.

Pe parcursul a mai multor luni el este nevoit să împrumute bani de la rude și prieteni pentru a-și acoperi cheltuielile necesare ale familiei sale. Tot acest timp trăiesc în stresuri psihice, iar în ultimul timp însăși familia sa este sub pericolul destrămării, dat fiind faptul că toți îl consideră vinovat numai pe el de situația creată.

Solicită reclamantul, Mînzatu Roman încasarea de la pîrîta în folosul său a sumei de 15 000 euro și dobînzile lunare pentru luna august 2008 și din luna decembrie 2008 pînă în februarie 2011 în sumă de 16 800 euro, pentru 28 de luni, iar în total 31 800 euro și 100 000 lei, procentele lunare din luna decembrie 2008 pînă în februarie 2011 în sumă de 140 000 lei, iar în total 240 000 lei.

În cadrul dezbaterilor judiciare, Mînzatu Roman a depus o cerere de majorarea cuantumului pretențiilor, solicitînd încasarea din contul Patrișiei Oanea a dobînzii de întîrziere în mărime de 9% peste rata dobînzii de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, raportată la sumele împrumutului de 100000 lei și 15000 euro, începînd cu data de 01 iulie 2011 pînă la 13 decembrie 2011.

La 15 noiembrie 2011, Patrișia Oanea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghețiu Radu, intervenient accesoriu Roman Mînzatu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 01 iulie 2008 Radu Ghetiu a împrumutat de la ea 15 000 Euro și 100 000 lei pentru necesitățile sale economice, cu un termen de achitare nelimitat, pe care la rîndul său dînsa i-a împrumutat de la Roman Mînzatu.

Menționează că prin recipisa de împrumut pîrîtul s-a obligat să-i restituie suma dată cu o dobîndă de 4% lunar pentru suma împrumutului în euro și 5% lunar pentru suma împrumutată în lei.

Susține că pîrîtul i-a restituit suma de 3000 euro - dobînda lunară pentru 5 luni și 40 000 lei - dobînda lunară pentru opt luni. La adresările ei către pîrît pentru a restitui datoria ultimul de fiecare dată declară că nu are bani la moment pentru restituirea datoriei, însă face promisiuni cu privire la restituirea acestora.

Afirmă că nerestituirea împrumutului la timp i-au creat incomodități, daune materiale, cît și morale, deoarece banii au fost luați cu împrumut de la o persoană terță.

Mai invocă că pînă în prezent împreună cu dobînda s-a creat o datorie în mărime de 35 400 euro și o datorie de 255 000 lei.

Solicită reclamanta, Patriția Onea încasarea de la pîrîtul Radu Ghețiu în folosul său a sumei de 35 400 euro și a sumei de 255 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 13 decembrie 2011 s-a dispus conexarea într-un singur proces a pricinei civile la cererea de chemare în judecată a lui Mînzatu Roman împotriva Patriției Onea, intervenient accesoriu Ghețiu Radu cu privire la încasarea datoriei cu pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Patriției Onea împotriva lui Ghețiu Radu, intervenient accesoriu Mînzatu Roman cu privire la încasarea datoriei.

În cadrul dezbaterilor judiciare, Mînzatu Roman a mai depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul Patriției Onea a dobînzii de întîrziere în mărime de 9% peste rata dobînzii de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, raportată la sumele împrumutului de 100000 lei și 15000 euro, începînd cu data de 14 decembrie 2011 pînă la 01 martie 2012.

Ulterior, Mînzatu Roman a mai depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul Patriției Onea a dobînzii de întîrziere în mărime de 9% peste rata dobînzii de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, raportată la sumele împrumutului de 100000 lei și 15000 euro, începînd cu data de 02 martie 2012 pînă la 28 mai 2012.

Pe parcursul examinării cauzei, Mînzatu Roman a mai depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul Patriției Onea a dobînzii de întîrziere în mărime de 9% peste rata dobînzii de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, raportată la sumele împrumutului de 100000 lei și 15000 euro, începînd cu data de 02 martie 2012 pînă la 09 octombrie 2012.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 31 ianuarie 2013, acțiunea a fost admisă parțial și încasat de la Patriția Onea în beneficiul lui roman Mînzatu suma de 100000 lei și 15000 euro, cu titlu de împrumut, convertiți în lei moldovenesți la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei din data executării hotărîrii și 4000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă.

Totodată s-a încasat de la Patriția Onea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 10200 lei.

Prin aceiași hotărîre sa admis parțial și cererea de chemare în judecată a Patriției Onea împotriva lui Radu Ghețiu, intervenient accesoriu Mînzatu Roman cu privire la încasarea datoriei și s-a încasat de la Radu Ghețiu în beneficiul Patriției Onea suma de 100000 lei și 15000 euro, cu titlu de împrumut convertiți în lei moldovenesți la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei din data executării hotărîrii. În rest

acțiunea a fost respinsă.

Totodată s-a încasat de la Radu Gehtiu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 10200 lei.

La data de 07 februarie 2013, Mînzatu Roman reprezentat de Roșca Ivan a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe în partea respingerii cerințelor de încasare a dobînzilor la suma de împrumut, a prejudiciului moral și a dobînzii de întîrziere și emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admiterea acțiunii în sensul formulat. Odată cu depunerea cererii de apel a solicitat și scutirea parțial de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2013, a fost respins demersul înaintat de către Mînzatu Roman de scutire de la plata taxei de stat pentru apelul depus, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Mînzatu Roman, comunicat ultimului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9298 lei, fiindu-i acordat termen până la 09 aprilie 2013 și explicat că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, Mînzatu Roman a declarat recurs împotriva acesteia, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea pricinii pentru judecarea apelului în fond.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2013, a fost respins recursul declarat de către Mînzatu Roman reprezentat de Roșca Ivan și menținută încheierea instanței de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013 a fost restituită lui Roman Mînzatu cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal și remisă ultimului cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 14 iunie 2013, Mînzatu Roman reprezentat de Roșca Ivan a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre examinare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată, lipsită de temei juridic, ilegală, adoptată cu încălcarea esențială precum și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural civil, fără cercetarea sub toate aspectele multilaterale, complete și obiective a circumstanțelor cauzei în ansamblul și în interconexiunea lor.

Susține că decizia Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie a primit-o a data de 30 aprilie 2013, însă din lipsa de bani, a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat imediat, astfel, aceasta fiind achitată la data de 23 mai 2013 în sumă de 8798 lei, 500 lei fiind achitată odată cu depunerea cererii de apel.

Nepunînd în discuție legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, privind restituirea cererii de apel pe motivul neachitării la timp a taxei de stat, totuși consideră că aceasta poartă un caracter formal și pune justițiabil într-o situație defavorabilă, efectul încheierii fiind îngrădirea liberului acces la justiție și la aplicarea căii legale de atac.

Insistă că Mînzatu Roman s-a conformat deciziei judecătorești și a achitat taxa de stat integral, mărimea căreia este considerabilă, iar întîrzierea achitării s-a datorat în exclusivitate stării grele materiale a familiei sale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Declarînd recursul împotriva încheierii instanței de apel din 11 iunie 2013 la data de 14 iunie 2013, Mînzatu Roman s-a conformat prevederilor legale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013 a fost restituită lui Roman Mînzatu cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel este una ilegală și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, în conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel

Iar art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

Instanța de recurs remarcă că în interpretarea corectă a prevederile art. 369 CPC, acestea își au puterea legală și necesită a fi aplicate la faza de primire a cererii și apel, respectiv până la pregătirea pricinii către dezbaterile judiciare.

La caz, însă, se constată că încă la 04 martie 2013, prin încheierea judecătorului Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 370 CPC, pricina în cauză a fost primită și numită spre examinare în instanța de apel, ca urmare a declarării apelului de către Roman Mînzatu, respectiv fiind incontestabil faptul că apelului i-a fost dat curs și acesta urma a fi examinat în condițiile admise de către instanță, cauza fiind fixată spre examinare pentru 09 aprilie 2013 (f. d. 159).

Mai mult, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2013 a fost respins recursul declarat de Mînzatu Roman reprezentat de Roșca Ivan și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2013 prin care a fost respinsă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat a apelantului Mînzatu Roman și dispus de a nu da curs cererii de apel depusă de către Mînzatu Roman, comunicînd ultimului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9298 lei, fiindu-i acordat termen până la 09 aprilie 2013.

Prin urmare, instanța de recurs constată că deși, la materialele pricinii lipsesc date care ar confirma recepționarea de către Mînzatu Roman a deciziei Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2013, instanța de apel, într-un mod neînțeles, prin încheierea

sa din 11 iunie 2013 dispune restituirea apelului deja ca fiind depus în afara termenului legal, drept temei reținând faptul că taxa de stat pentru depunerea apelului a fost achitată doar la 23 mai 2013, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

Instanța de recurs remarcă că concluzia instanței de apel în sensul formulat contravine în mod direct dispozițiilor art. 362, care instituie că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data achitării taxei de stat la depunerea apelului.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului lui Mînzatu Roman de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Distinct de cele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea instanței de apel și a restitui pricina spre judecare a apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Mînzatu Roman reprezentat de către Roșca Ivan.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Roman Mînzatu împotriva Patrișiei Onea, intervenient accesoriu Roman Ghețiu cu privire la încasarea împrumutului, dobînzii de întârziere, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și la cererea de chemare în judecată a Patrișiei Onea împotriva lui Radu Ghețiu, intervenient accesoriu Roman Mînzatu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva